

Opór elektryczny

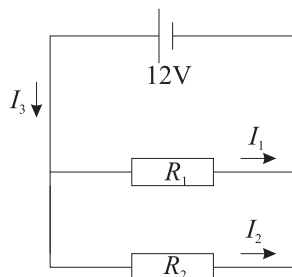
Pamiętaj, zadania domowe są po to żeby rozwiązywać je samodzielnie, a nie po to żeby uczyć się ich rozwiązań na pamięć. Do odpowiedzi zagłądaj dopiero wtedy gdy rozwiążesz zadanie.

Zadanie 1 Zmierzono zależność natężenia prądu od napięcia dla pewnej żarówki. Uzyskano następujące dane:

$U[V]$	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
$I[A]$	0	0.018	0.035	0.050	0.064	0.076	0.087	0.097	0.105	0.112	0.117

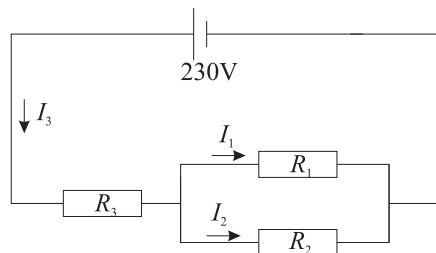
Narysuj wykres $I(U)$. Zbadaj czy dla tej żarówki obowiązuje prawo Ohma. Co dzieje się z oporem żarówki? Czy potrafisz to uzasadnić?

Zadanie 2 Do baterijki $12V$ podłączono równolegle dwa oporniki $R_1 = 100\Omega$, $R_2 = 200\Omega$.

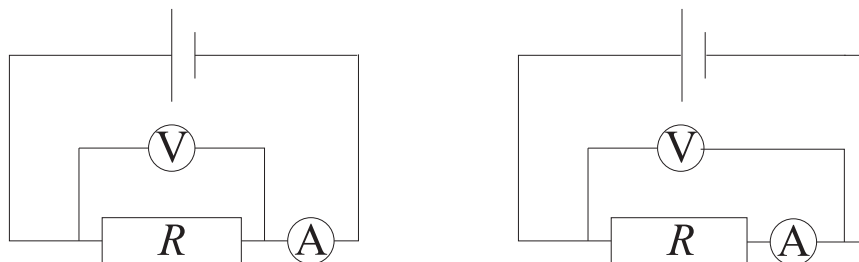
Znajdź natężenia prądów I_1 , I_2 , I_3 płynące w obwodzie.

Zadanie 3 Do napięcia $230V$ podłączono trzy oporniki $R_1 = 2000\Omega$, $R_2 = 1000\Omega$, $R_3 = 1000\Omega$.

Znajdź natężenia prądów I_1 , I_2 , I_3 płynące w obwodzie.

Zadanie 4 Opór opornika możemy zmierzyć mierząc natężenie prądu płynące przez niego I i mierząc na nim napięcie U , a następnie licząc oporu ze wzoru $R = U/I$. Do tego celu musimy odpowiednio podłączyć woltomierz i amperomierz. Poniżej przedstawione są dwie propozycje takiego podłączenia:

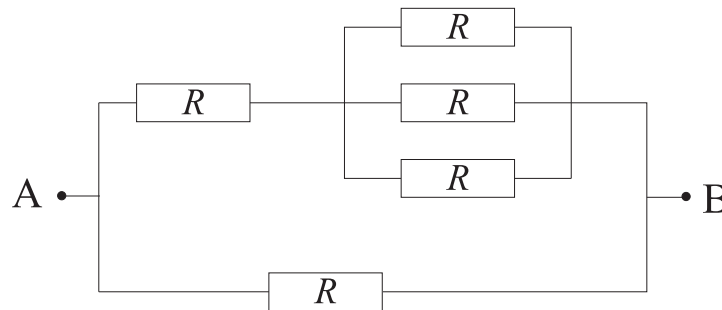
Zastanów się która z propozycji jest lepsza w sytuacji gdy:

- Woltomierz i amperomierz są idealne. Tzn. amperomierz ma praktycznie zerowy opór, a woltomierz ma praktycznie opór nieskończony

- b) Woltomierz jest idealny, ale amperomierz ma nie zaniedbywalny opór elektryczny
- c) Woltomierz ma opór elektryczny, którego nie można uznać za nieskończony, a amperomierz ma opór praktycznie zerowy

Zadanie 5 Masz do dyspozycji dwie żarówki, każda o oporze $R = 50\Omega$. Chcesz podłączyć je do bateryjki $9V$ tak by dawały jak najwięcej światła. Jak je podłączysz równolegle czy szeregowo? Oblicz moc wydzielaną się na żarówkach w obu przypadkach.

Zadanie 6 Oblicz opór zastępczy następującego układu oporników, jeśli $R = 100\Omega$:

Zadanie 7 Mając dwa druty miedziane o tej samej grubości zastanów się który będzie miał większy opór elektryczny. Drut o długości $20m$, czy drut o długości $10m$. Oblicz stosunek ich oporów.

Zadanie 8 Mając dwa druty miedziane o tej samej długości zastanów się który będzie miał większy opór elektryczny. Drut o średnicy $2mm$, czy drut o średnicy $1mm$. Oblicz stosunek ich oporów.

Zadanie 9 Baterie „paluszki” o napięciu $1.5V$ mają opór wewnętrzny około 1Ω . Ile baterii i jak należałoby podłączyć aby uzyskać:

- a) Napięcie około $230V$, nie przejmując się natężeniem jakie można uzyskać
- b) Natężenie prądu $25A$, nie przejmując się napięciem jakie można uzyskać
- c) Napięcie $230V$ i jednocześnie móc uzyskać natężenie $25A$ - taka mega bateria pozwalała by zasilac całe wasze mieszkanie w elektryczność (przynajmniej przez jakiś czas)

Zadanie 10 Kupiłeś w sklepie zwykłą żarówkę $60W$ jeśli zamiast do napięcia w gniazdku podłączysz ją do baterii $9V$ z jaką mocą będzie świecić?

Zadanie 11 Wyprowadź korzystając z definicji oporu i praw Kirchhoffa wzory podane na lekcji na liczenie oporu zastępczego:

- a) Dla połączenia szeregowego $R = R_1 + R_2$
- b) Dla połączenia równoległego $\frac{1}{R} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2}$

Odpowiedzi

Zadanie 1 Zależność $I(U)$ nie jest liniowa ale nieco się „wypłaszcza”. Prawo Ohma więc nie obowiązuje. Opór żarówki rośnie dla większych napięć. Przyczyną jest grzanie się włókna wolframowego.

Zadanie 2 $I_1 = 0.12A$, $I_2 = 0.06A$, $I_3 = 0.18A$

Zadanie 3 $I_1 = 0.046A$, $I_2 = 0.092A$, $I_3 = 0.138A$.

Zadanie 4

- a) Oba schematy są równie dobre
- b) Schemat lewy jest lepszy
- c) Schemat prawy jest lepszy

Zadanie 5 podłączenie równoległe: moc z obu żarówek $P = 3.24W$; podłączenie szeregowe: moc z obu żarówek $P = 0.81W$.

Zadanie 6 $R_z = \frac{4}{7}R = 57.1\Omega$

Zadanie 7 Drut $20m$ ma dwa razy większy opór niż drut $10m$.

Zadanie 8 Drut o średnicy $2mm$ ma cztery razy mniejszy opór niż drut o średnicy $1mm$.

Zadanie 9

- a) Około 154 baterii połączonych szeregowo
- b) Około 17 baterii połączonych równoległe
- c) Około 2618 baterii, połączonych szeregowo-równoległe tak by było 17 rzędów po 154 baterie.

Zadanie 10 $P = 0.092W$ (prawdopodobnie w ogóle nie zobaczysz świecenia)